

תקנות חובת המכרזים (העדפת תוצרת מאזורי עדיפות לאומית), התשנ"ח-1998 ¹

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 3א(א1) לחוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992 (להלן - החוק), ובאישור ועדת החוקה חוקקה חוק ומשפט של הכנסת, אנו מתקינים תקנות אלה:

פרק א': פרשנות

1. הגדרות

(תיקונים: התשנ"ט, התש"ס, התשס"א, התשס"ה, התשס"ו, התשפ"ה)

בתקנות אלה -

"אזור א" או "אזור ב" - כמשמעות "אזור עדיפות לאומית א" ו"אזור עדיפות לאומית ב" בצו לעידוד השקעות הון (קביעת אזורים לענין התוספת לחוק), התשנ"ד-1993 (להלן - צו האזורים), וכן בהחלטת ממשלה שפורסמה ברשומות לענין הטבות לפי חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, או לענין החוק;

"אזור עדיפות לאומית" - כהגדרתו בסעיף 3א(א1) לחוק;

"טובין מאזור א' או ב" - טובין מתוצרת הארץ המיוצרים באזור א' או ב', לפי הענין, בידי מציע שמחצית לפחות מעובדיו מתגוררים, דרך קבע, באזור א' או ב', לפי הענין, ואולם לענין טובין מאזור ב', יכול שיתגוררו באזור א', ומרכיב העבודה בשל ייצור הטובין באותו אזור, ולענין טובין המיוצרים באזור ב' - גם באזור א', מהווה 40% לפחות ממחיר ההצעה;

"שירותים מאזור א' או ב" - עבודה או שירותים המבוצעים באזור עדיפות לאומית או מחוצה לו בידי מציע שהוא אזרח ישראלי או תושב קבע בישראל או תאגיד הרשום בישראל, שמחצית לפחות מבין עובדיו המבצעים אותה עבודה או אותם שירותים מתגוררים, דרך קבע, באזור א' או ב', לפי הענין, ואולם לענין שירותים מאזור ב' יכול שיתגוררו באזור א', ומרכיב העבודה בשל ביצוע העבודה או השירותים מהווה 50% לפחות ממחיר ההצעה;

"עובד" - אזרח ישראלי או תושב קבע בישראל שהוא עובד שמעסיק המציע, ולענין טובין מאזור עדיפות לאומית - שמעסיק המציע בעסקו באזור עדיפות לאומית, וכן אזרח ישראלי או תושב קבע בישראל שהוא עובד של קבלן משנה של המציע או של ספק של המציע שמעסיק קבלן המשנה או הספק בביצוע ההתקשרות נושא המכרז; לענין זה, "קבלן משנה של המציע" או "ספק של המציע", קבלן משנה או ספק המבצע שירותים או מספק טובין לענין ההתקשרות נושא המכרז;

"מרכיב עבודה" - עלות עבודה, לרבות שכר עבודה והפרשות לקופת גמל כהגדרתם בחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, תשלומים לביטוח לאומי, לרשויות המס, תנאי פרישה, גמלאות, או הטבות כספיות אחרות הקשורות לעבודה המשולמות לעובדים והכל בשל ההתקשרות;

"מזמין" - משרד הבטחון, למעט לגבי מכרזים כמפורט בתקנה 9;

"התוצאה המשוקללת הגבוהה ביותר" - התוצאה בעלת מרב היתרונות לעורך המכרז בהתאם לאמות המידה שנקבעו במכרז;

"אזור קו העימות" - אזור עדיפות לאומית בשטחי היישובים ואזורי התעשייה בצפון ובשדרות רבתי ובשטחי יישובי עוטף עזה, המנויים בהחלטות ממשלה לענין העדפה במכרזים לפי סעיף 3א(א1) לחוק, והודעות על כך פורסמו ברשומות;

"טובין מאזור קו העימות" ² - טובין מתוצרת הארץ המיוצרים באזור קו העימות, בידי מציע שמחצית לפחות מעובדיו מתגוררים, דרך קבע, באזור קו העימות, ומרכיב העבודה בשל ייצור הטובין באזור קו העימות מהווה 40% לפחות ממחיר ההצעה;

"שירותים מאזור קו העימות" - עבודה או שירותים המבוצעים באזור קו העימות או מחוץ לו בידי מציע שהוא אזרח ישראלי, או תושב קבע בישראל או תאגיד הרשום בישראל, שמחצית לפחות מבין עובדיו המבצעים אותה עבודה או אותם שירותים מתגוררים, דרך קבע, באזור קו העימות, ומרכיב העבודה בשל ביצוע העבודה או השירותים מהווה 50% לפחות ממחיר ההצעה.

2. פירוש מונחים אחרים

מונחים בתקנות אלה שלא הוגדרו בתקנה 1 יפורשו כמשמעותם בתקנות חובת המכרזים (התקשרויות מערכת הבטחון), התשנ"ג-1993 (להלן - תקנות מערכת הבטחון), ותקנות חובת המכרזים (העדפת תוצרת הארץ וחובת שיתוף פעולה עסקי), התשנ"ה-1995 (להלן - תקנות תוצרת הארץ).

פרק ב': העדפת תוצרת מאזורי עדיפות לאומית

3. תנאי קבלת הזמנה

(תיקונים: התש"ס, התשס"א)

כתנאי לקבלת העדפה יידרש מציע במסמכי המכרז, להצהיר כי ההצעה היא לענין טובין או שירותים מאזור קו העימות, מאזור א' או ב', לפי הענין, וכתנאי לקבלת ההזמנה יידרש להמציא אישור רואה חשבון על כך.

4. שיעור ההעדפה

(תיקון התשס"א)

(א) המזמין יכלול במסמכי מכרז, ובמכרז פומבי - גם במודעה בעיתון, תנאי שלפיו תינתן בהתאם לתקנות אלה במסגרת אמת המידה של המחיר, העדפה להצעות של טובין או שירותים מאזור עדיפות לאומית; שיעור ההעדפה האמור לא יעלה על מחיר ההצעה שהיתה אמורה לזכות במכרז ללא העדפה, בתוספת -

5% (1) לגבי טובין או שירותים מאזור ב';

15% (2) לגבי טובין או שירותים מאזור קו העימות או מאזור א'.

(ב) שיעורי ההעדפה האמורים בתקנת משנה (א) ובתקנה 3 לתקנות תוצרת הארץ לא יעלו באופן מצטבר על 15%.

5. החלטה על הזוכה

(תיקונים: התשנ"ט, התש"ס, התשס"א, התשס"ד)

(א) לא קיבלה הצעה של מציע טובין או שירותים מאזור קו העימות את התוצאה המשוקללת הגבוהה ביותר, בלא העדפה בתקנות אלה ובתקנות תוצרת הארץ, ישקלל המזמין בשנית את ההצעות של טובין או שירותים מאזור קו העימות, באופן שלענין אמת המידה של המחיר, יובא בחשבון המחיר לאחר הפחתה ממחיר ההצעה של שיעור ההעדפה הקבוע בתקנה 4(א)(2), על ידי חלוקת מחיר ההצעה של טובין או שירותים מאזור קו העימות ב-1.15 (להלן, בתקנה זו - השקלול הנוסף הראשון), ולא יחולו תקנות תוצרת הארץ.

(ב) קיבלה ההצעה של מציע טובין או שירותים מאזור קו העימות, לאחר השקלול הנוסף הראשון, את התוצאה המשוקללת הגבוהה ביותר או תוצאה הזזה לזו של מציע טובין או שירותים שאינם מאזור קו העימות, שקיבלה את התוצאה המשוקללת הגבוהה ביותר, בלא השקלול הנוסף הראשון, יבחר אותו מציע במחיר הצעתו ובלבד שאינו עולה על מחיר ההצעה הטובה

ביותר, ביותר מ-15%.

(ג) היה אמור לזכות במכרז, לאחר השקלול הנוסף הראשון, ספק חוץ, יחולו תקנות תוצרת הארץ; בתקנה זו, "ספק חוץ" - למעט ספק המשתתף במכרז מכוח הסכם הדדיות עם מדינת חוץ שדין הצעתו לענין העדפת תוצרת הארץ כדין הצעת טובין מתוצרת הארץ.

(ד) לא זכה במכרז מציע טובין או שירותים מאזור קו העימות, כאמור בתקנת משנה (ב), והיה אמור לזכות במכרז, לאחר השקלול הנוסף הראשון, מי שאינו ספק חוץ, ישקלל המזמין בשנית את ההצעות של טובין או שירותים מאזור א' או ב', באופן שלענין אמת המידה של המחיר יובא בחשבון המחיר לאחר הפחתה ממחיר ההצעה של שיעור ההעדפה הקבוע בתקנה 4(א)(1) או (2), לפי הענין, על ידי חלוקת מחיר ההצעה של טובין או שירותים מאזור א' או ב' ב-1.15 או ב-1.05, לפי הענין (להלן, בתקנה זו - השקלול הנוסף השני).

(ה) קיבלה הצעה של מציע טובין או שירותים שאינם מאזור עדיפות לאומית את התוצאה המשוקללת הגבוהה ביותר לאחר השקלול הנוסף השני ייבחר אותו מציע כזוכה במכרז.

(ו) קיבלה הצעה של מציע טובין או שירותים מאזור א' או ב' את התוצאה המשוקללת הגבוהה ביותר לאחר השקלול הנוסף השני או תוצאה הזזה לזו של ההצעה של מציע טובין או שירותים שאינם מאזור עדיפות לאומית שקיבלה את התוצאה המשוקללת הגבוהה ביותר, בלא השקלול הנוסף השני (להלן בתקנה זו - ההצעה הטובה ביותר), יציע המזמין למציע ההצעה של טובין או שירותים מאזור עדיפות א' או ב', לפי הענין, להתקשר עמו במחיר שבו תקבל הצעתו תוצאה משוקללת זהה לזו של מציע ההצעה הטובה ביותר.

(ז) קיבלה הצעה של טובין או שירותים מאזור א' תוצאה משוקללת זהה לזו של טובין או שירותים מאזור ב', יציע המזמין למציע ההצעה להתקשר עמו במחיר שבו תקבל הצעתו תוצאה משוקללת זהה לזו של ההצעה הטובה ביותר.

(ח) לא הסכים מציע להתקשר כאמור בתקנת משנה (ו) או (ז), לפי הענין, יציע המזמין את הצעתו לשלושה מציעים נוספים של טובין או שירותים מאזור עדיפות לאומית, ובלבד שהצעותיהם קיבלו, לאחר השקלול הנוסף השני, תוצאה משוקללת שאינה נמוכה מזו של ההצעה הטובה ביותר. הפניה תיעשה לפי סדר התוצאה המשוקללת של ההצעות, כאמור, מן הגבוהה אל הנמוכה.

(ט) לא הסכים אף אחד מאותם המציעים להורדת מחיר כאמור, תיערך ההתקשרות עם מציע ההצעה הטובה ביותר.

(י) לא נכללו במכרז אמות מידה זולת המחיר, יחולו הוראות תקנה זו עליו, בשינויים המחויבים.

6. העדפה יחסית

(תיקונים: התשנ"ט, התשס"א)

העדפה בהתאם לתקנות 4 ו-5 תינתן גם להצעות של טובין מאזור עדיפות לאומית שמרכיב העבודה ששימש בייצורם מהווה פחות מ-40% ממחיר ההצעה אך לא פחות מ-20%; שיעור ההעדפה שבתקנה 4(א)(1) או (2), לפי הענין, והמספר שבו מחלקים את מחיר ההצעה שבתקנה 5(ד), לפי הענין, יפחתו לפי היחס שבין אחוז מרכיב העבודה שבהצעה לבין 40%.

7. מכרז סגור באזור עדיפות לאומית

(א) קיימים לגבי עסקה שסכומה עולה על 30,000 שקלים חדשים ואינו עולה על 250,000 שקלים חדשים לענין טובין, או על 125,000 שקלים חדשים לענין שירותים, שני ספקים לפחות הכלולים ברשימת הספקים המוכרים של משרד הבטחון לפי תקנה 10 לתקנות מערכת הבטחון, שהם ספקים מאזור עדיפות לאומית העונים על דרישות המזמין לאותה עסקה, ייערך מכרז בין ספקים מאזור עדיפות לאומית בלבד; ההחלטה על הזוכה במכרז תיעשה בהתאם לתקנה 5 לפי שיעורי ההעדפה שבתקנה 4(א); בהתקשרות הנעשית בעקבות מכרז כאמור, רשאי המזמין לחרוג עד 10% מהסכומים האמורים.

(ב) לא הוגשה למכרז כל הצעה או נדונה הצעה יחידה וועדת המכרזים לא בחרה בה או לא בחרה בהצעה כלשהי ויש

לערוך מכרז נוסף, לא יחולו עליו הוראות תקנת משנה (א).

(ג) הוגשה במסגרת המכרז רק הצעה אחת או נותרה לדיון הצעה יחידה, אין ועדת המכרזים רשאית לבחור בה אלא מנימוקים מיוחדים שיירשמו, אם ראתה כי מכרז חדש לא יביא תועלת.

8. פיצול מכרזים

(תיקון התשנ"ט)

(א) במכרז לרכישת טובין שסכום העסקה בו עולה על 250,000 שקלים חדשים אך אינו עולה על 12,500,000 שקלים חדשים והניתן לפיצול, יכללו מסמכי המכרז הוראה שלפיה רשאי המזמין להקטין את היקף ההתקשרות עם מציע טובין שאינו מאזור עדיפות לאומית ל-70% ממנה ללא שינוי במחיר.

(ב) ההחלטה על הזוכה במכרז תיעשה בהתאם לתקנה 5, ואם אמור לזכות במכרז מציע של טובין שאינם מאזור עדיפות לאומית, יציע המזמין למציע הטובין מאזור עדיפות לאומית שהצעתו קיבלה את התוצאה המשוקללת הגבוהה ביותר, להתקשר עמו לגבי 30% מהיקף המכרז כאמור, במחיר ההצעה של מציע הטובין שאינם מאזור עדיפות לאומית, שאמור לזכות במכרז.

(ג) הסכים מציע הטובין מאזור עדיפות לאומית להתקשר במחיר ההצעה של מציע הטובין שאינם מאזור עדיפות לאומית כאמור, ייחתם הסכם לאספקת 70% מהיקף המכרז עם מציע הטובין שאינם מאזור עדיפות לאומית שזכה, והסכם לאספקת 30% הנותרים עם מציע הטובין מאזור עדיפות לאומית שהצעתו היתה הזולה ביותר.

(ד) דחה מציע הטובין מאזור עדיפות לאומית שהצעתו היתה הזולה ביותר את ההצעה, ייחתם הסכם לאספקת כל הטובין נושא המכרז עם המציע של טובין שאינם מאזור עדיפות לאומית.

(ה) הפיצול לפי תקנה זו לא יחול על מכרז מיוחד כמשמעותו בתקנות מערכת הבטחון.

(ו) הוראות תקנה זו לא יחולו במכרזים שבהם השתתף מציע של טובין מיובאים.

(ז) המזמין יהיה רשאי, משיקולים של פיתוח יכולת הייצור באזורי עדיפות לאומית או של שימורה, ובתנאי שהודיע על כך במסמכי המכרז, להתקשר לגבי 30% מהיקף המכרז, עם יותר ממציע אחד של טובין מאזור עדיפות לאומית; הפניה לקבלת הצעות להתקשרות כאמור, תיעשה לשלושה מציעים של טובין מאזור עדיפות לאומית, לכל היותר, לפי סדר הצעותיהם מן הזולה אל היקרה.

פרק ג': תחולה

9. סייג לתחולה

תקנות אלה יחולו על מכרזים שעורך משרד הבטחון, למעט מכרזים -

(1) שעורכת יחידת סמך כמשמעותה בתקנות מערכת הבטחון;

(2) שעורכת יחידה במשרד הבטחון המתנהלת כמשק סגור ושבניהולה ובהפעלתה מעורבים שיקולים

עסקיים;

(3) לגבי עבודות הנדסה בנאיות, כהגדרתן בחוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, התשכ"ט-1969.

10. פטור מתחולת התקנות

שר הבטחון רשאי, מטעמים שיירשמו, לפטור מראש מכרז מתחולת תקנות אלה.

11. שינוי סכומים

(א) הסכומים הנקובים בתקנות 7(א) ו-8(א) ישתנו ב-16 בינואר של כל שנה (להלן - יום השינוי), לפי שיעור השינוי במדד החדש לעומת המדד היסודי;

לענין זה -

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"המדד החדש" - המדד שפורסם לאחרונה לפני יום השינוי.

"המדד היסודי" - המדד שפורסם ב-15 בינואר 1998.

(ב) בשינוי הסכומים לפי תקנת משנה (א) ייעשה עיגול כלפי מעלה לסכום הקרוב שהוא מכפלה של חמשת אלפים שקלים חדשים.

12. תחולה

תקנת אלה יחולו על מכרזים שפורסמו החל ביום כ"א בתמוז התשנ"ח (15 ביולי 1998).

י"ח בתמוז התשנ"ח (12 ביולי 1998)

יעקב נאמן

יצחק מרדכי

שר האוצר

שר הבטחון

[1] ק"ת 5911, התשנ"ח (16.7.1998), עמ' 1020.

תיקונים: ק"ת 5977, התשנ"ט (28.5.1999), עמ' 868;

ק"ת 6006, התש"ס (18.11.1999), עמ' 100;

ק"ת 6064, התשס"א (2.11.2000), עמ' 58;

ק"ת 6289, התשס"ד (29.1.2004), עמ' 199;

ק"ת 6380, התשס"ה (10.4.2005), עמ' 609;

ק"ת 6465, התשס"ו (28.2.2006), עמ' 510;

ק"ת 11503, התשפ"ה (14.10.2024), עמ' 12.

[2] בתקופה שמיום 21.10.24 ולמשך שנתיים, במקום ההגדרה "טובין מאזור קו העימות", תבוא ההגדרה כדלקמן:

"טובין מאזור קו העימות" - אחד מאלה:

(1) טובין מתוצרת הארץ המיוצרים באזור קו העימות, בידי מציע אשר 30% לפחות מעובדיו מתגוררים, דרך קבע, באזור קו העימות, ומרכיב העבודה בשל ייצור הטובין באזור קו העימות מהווה 40% לפחות ממחיר ההצעה;

(2) טובין מתוצרת הארץ אשר מתקיימים בהם שני אלה:

(א) הטובין יוצרו באזור קו העימות עד ליום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) ועקב הנסיבות הביטחוניות הועבר ייצורם באופן זמני, ובלבד שהמציע הצהיר כי מקום הייצור צפוי לשוב לאזור קו העימות; 30% לפחות מעובדי המציע מתגוררים, דרך קבע, באזור קו העימות, ומרכיב העבודה בשל ייצור הטובין באזור קו העימות או בנסיבות המנויות בפסקת משנה (א), מהווה 40% לפחות ממחיר ההצעה;

